

Parochiespiritualiteit

Jaargang 14 | nummer 2 | november 2018

Centrum voor Parochiespiritualiteit

Heijendaalseweg 300

6525 SM Nijmegen

Tel: 024 - 35 58 029

E-mail: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Website: www.parochiespiritualiteit.org

Verschijnt tweemaal per jaar

Volg ons

op Facebook

en op Twitter

IN DIT NUMMER

Gelukkig die arm van geest zijn	1
Jongeren	2
Bezinningsdag 2019	2
Bezinningsbijeenkomst	2
Recensies	3
Bezinningsaanbod	4
Wist u dat...?	4

Gelukkig die arm van geest zijn

Kort geleden sprak ik een vrouw die nog niet eerder van **de zaligsprekingen** had gehoord. Paus Franciscus noemt de zaligsprekingen (Mat. 5, 3-10) “de identiteitskaart” van de christen (*Gaudete et exultate* 63). Ik las haar voor wat Jezus zegt: “Gelukkig die arm van geest zijn, want hun behoort het koninkrijk der hemelen. Gelukkig die verdriet hebben, want zij zullen getroost worden...” Ineens zag ik in haar verwarring ontstaan. “Hoezo arm van geest? Wat bedoel je daarmee?” De werken van barmhartigheid, die snapte ze wel. Iets goeds doen voor een ander was voor haar evident. Maar waarom zou je je gelukkig moeten rekenen als je “uitgescholden en vervolgd” wordt. Waar slaat dat nou op?

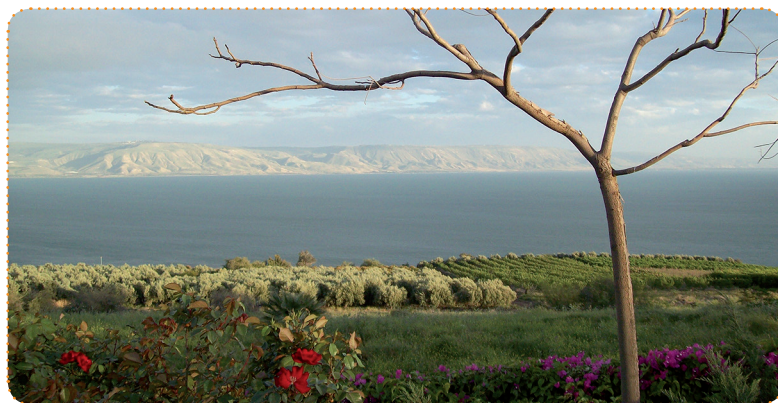

Foto: Vanaf de berg van de zaligsprekingen met uitzicht op het meer van Galilea.

Inderdaad, ook in onze parochies proef ik hoe graag we willen ‘slagen’ in de samenleving. We willen sterk zijn, met een aantrekkelijke uitstraling die groei bevordert en de jongeren er weer bij betreft. Deze neiging snap en deel ik soms wel, maar Jezus reikt in de zaligsprekingen een andere visie aan. Onlangs dacht ik hieraan in verband met een project, waarin het CPS samenwerkte met een aantal **stadskerken** van het Aartsbisdom en onderzoeksinstituut KASKI. We keken naar pastorale projecten die gericht waren op ‘innovatie’ en ‘groei’. De kernvraag was hoe bepaalde doelgroepen beter bereikt zouden kunnen worden door nieuwe initiatieven, onder andere rond open kerken, spirituele centra en kindvriendelijke vieringen. Ik was onder de indruk van de vele creatieve, dienstbare activiteiten. En toch proefde ik onder de betrokkenen een lichte teleurstelling. Dé oplossing werd niet gevonden. Niets wat wij gezien hadden zou groei garanderen.

Maar misschien is dat de verkeerde vraag. Misschien is God de enige die feitelijk kan innoveren: “Zie, Ik maak alles nieuw” (Openbaring 21, 5). Het kan zijn dat het hoogst haalbare voor ons is innerlijke leegte en medewerking aan Zijn plan. Maar als dat zo is, dan moeten we wel weten wat Hij in gedachten heeft. In twee nieuwe boeken, vertaald vanuit het Engels, lezen we over twee parochies die dat biddend proberen: *Als God renoveert* (Adveniat, 2018) en *Rebuilt* (Betsaida, 2018) (zie pagina 3). **Deze parochies zoeken vernieuwing onder leiding van God.** De titels herinneren ons eraan dat God het doet met onze medewerking. Laten we dus, zoals de paus het zegt, “eens te meer luisteren naar Jezus met al de liefde en respect die de Meester verdient”. (TS)
Voor meer over het onderzoek, zie www.ru.nl/kaski.

Bezinningsbijeenkomst

De aanvang van het Koninkrijk, hier en nu

Donderdag 7 februari 2019

Deze dag zal **Luisa Sesino**, filosofe, iconografe en iconologe een lezing verzorgen. Sinds 1993 beoefent zij de kunst van de iconografie, door zelf iconen te schrijven maar ook door oude kunstwerken te restaureren. Haar opleiding daartoe genoot zij hoofdzakelijk bij Marco Rupnik (bekend van vele mozaïeken, onder andere van het logo van het Jaar van Barmhartigheid).

Zij is kenner van de Kerkvaders en houdt vele lezingen over christelijke kunst in het algemeen, waarbij zij beoogt de harten van haar publiek te openen voor het mysterie van Gods aanwezigheid, nu en hier.

Het thema van deze bijeenkomst is: "Niet enkel na de dood gaan wij het Koninkrijk van God binnen. Wij mogen er nu al in leven, in en door en met Christus, die in ons leeft, in de sacramenten en in Zijn Woord. Het Koninkrijk is er al. Wat een hoopvolle boodschap! Toch is er lijden in de wereld. Hoe kunnen we dat zien?"

De bijeenkomst duurt van 11 uur (om 10.30 inloop met koffie en thee) tot 14 uur. Een lunch is inbegrepen. Locatie is de tuinzaal van klooster Brakkenstein aan de Heijendaalseweg 300 te Nijmegen.

Gevraagde bijdrage: € 15 inclusief koffie/thee, lunch (s.v.p. het bedrag vooraf overmaken op NL 30 INGB 0000 118 111 o.v.v. 'Bezinning 7 februari 2019' en uw naam).

Aanmelding graag vóór 1 februari 2019 via: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Bezinningsdag 2019

Veertigdagentijd 2019

Zaterdag 23 maart 2019

Foto: Wim Koopman

Het CPS nodigt u van harte uit voor een bezinningsdag in de Veertigdagentijd! **Mgr. dr. Ron van den Hout**, bisschop van Groningen-Leeuwarden, zal op deze dag de lezing verzorgen. Het onderwerp van zijn lezing is: **Wat is er met de zonde gebeurd? Gedachten bij de lezingen van de zondagen van de veertigdagentijd (Jaar C).**

Het programma van de dag is als volgt:

- 9.30 uur: Mogelijkheid om deel te nemen aan de Eucharistieviering in de Sacramentskerk
- 10.00 uur: Inloop met koffie en thee
- 10.30 uur: Welkom, lezing door Mgr. dr. Ron van den Hout, gelegenheid om vragen te stellen
- 12.30 uur: Afsluitend gebed
- 12.45 uur: Lunch
- 13.30 uur: Afsluiting

Locatie van de dag is de tuinzaal van Klooster Brakkenstein, Heijendaalseweg 300, Nijmegen.

Gevraagde bijdrage: € 15 inclusief koffie/thee, lunch (s.v.p. het bedrag vooraf overmaken op NL 30 INGB 0000 118 111 o.v.v. Bezinningsdag 2019 en uw naam). Aanmelding graag vóór 16 maart 2019 via: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

De bezinningsdag over de Advent op zaterdag 8 december 2018 met **Mgr. dr. Ron van den Hout** gaat helaas **NIET** door. Mgr. van den Hout zal aanwezig zijn bij de wijding van Harrie Smeets tot bisschop van Roermond.

Binnen geroepen - een portret van Henri Nouwen

Op donderdag 16 mei 2019 met een lezing door **Maria ter Steeg**. Van 14 uur (om 13.30 uur inloop met koffie en thee) tot 16.30 uur in klooster Brakkenstein, Nijmegen.

Jongeren

Vormingsweekenden

Follow Me

Van **februari 2019 tot en met januari 2020** start een nieuwe cyclus van *Follow Me*, **acht vormingsweekenden voor jongeren in de leeftijd van 16-25 jaar** in Helvoirt. In de weekenden komen verschillende aspecten van het leerling zijn van Jezus aan de orde. Het CPS is één van de organisaties, die dit project ondersteunt.

Lisanne Hoogenboom (23 jaar):

"Een heel klein beetje meer van God begrijpen, dat probeer ik dit studiejaar te doen. [...] Ieder weekend verdiep ik mij samen met ongeveer 20 andere jongeren in een bepaald onderwerp en zo leer ik steeds nieuwe aspecten van God kennen. We krijgen bijvoorbeeld inleidingen, maar vooral de onderlinge gesprekken vind ik erg fijn en waardevol. [...] Als ook jij wil groeien in je relatie met God en gedurende het komende studiejaar acht 'weekendjes weg' wilt gaan, dan zou ik *Follow Me* zeker overwegen!"

Een anonieme deelnemer van 23 jaar:

"Ik kan zeggen dat ik vanaf het derde weekend echt God heb kunnen toelaten in mijn leven. Niet de deur van mijn hart op een kiertje of halfopen zoals normaal, maar wijd open. Dat kwam door twee dingen: tijdens dit weekend was er een middag van vasten, en weer gelegenheid tot de biecht. Uiteindelijk is gebleken dat deze biecht levens veranderend was voor mij. Ik kan *Follow Me* aan iedereen van harte aanbevelen. Het programma is vermoeiend, maar te goed om te missen."

Meer informatie: vraag de folder aan bij het CPS of mail naar info@followme-nederland.nl Opgave vóór 1 februari 2019

Recensie

Als God renoveert

Fr. James Mallon

Rebuilt

Michael White en Tom Corcoran

Als God renoveert (2014) vertelt het verhaal van de Canadese Sint Benedictusparochie van James Mallon pr en zijn team. *Rebuilt* (2013) gaat in op de situatie in de Noord-Amerikaanse Geboortekerk van Michael White pr en pastoraal medewerker Tom Corcoran. Beide boeken brengen naast praktische tips en inzichten vooral *hoop!* Hoop dat het anders kan, ook voor onze Nederlandse parochies. De auteurs laten zien hoe een parochie kan veranderen, als ze biddend haar *missie* herontdekt en met Gods hulp in de praktijk gaat brengen.

We kunnen veel leren van cultuuromslag die onze Canadese en Amerikaanse broeders en zusters al hebben gemaakt. De auteurs beschrijven geen 'knip-en-plak' methode, die we hier zo even kunnen toepassen. Nee, het gaat om 'geleefde waarden', zoals aandacht voor kwalitatief goede muziek, gastvrijheid, betekenisvolle gemeenschap, inzet en het benutten van elkaars talenten, inclusief goed leiderschap. De auteurs nodigen ons uit om deze waarden toe te passen in onze eigen context.

Als God renoveert legt in de eerste hoofdstukken van het boek een sterk theologisch fundament en heeft daarom mijn voorkeur. *Rebuilt* daarentegen is iets praktischer van aard en leest daardoor gemakkelijker weg. Hoe dan ook, lees beide boeken en bespreek beide boeken met uw pastoraal team of kernvrijwilligers het komende jaar! Het CPS zal mede zorgen voor 'leeswijzers' ter ondersteuning van dit proces. (MS)

Beide boeken zijn te bestellen bij het CPS.

Recensie

Rond de tafel. Maaltijd vieren in liturgische contexten

Mirrella Klomp, Peter-Ben Smit,

Iris Speckmann (red)

Hoe staat de Eucharistie in relatie tot de maaltijden uit ons dagelijks leven? Terecht stellen twee auteurs van deze bundel, dat de etensactiviteiten uit ons dagelijks leven als "preludes en verlengingen van het sacrament" gezien kunnen worden. Daarom zijn de bijdragen hier - over etensactiviteiten in de huidige tijd, maaltijden in het Lucasevangelie, en praktijken rond de (katholieke) Eucharistie en het (protestantse) Avondmaal - zeer welkom.

Bijzonder interessant is het stuk van liturgist Sam Goyvaerts, over de liturgische praktijk in Vlaanderen. In hoeverre, vraagt hij zich af, helpen Vlaamse parochies de gelovigen om te groeien in eenwording met God? De eigen ervaring baart hem zorgen. Te vaak, vindt hij, worden vieringen gekenmerkt door "nonchalance". De liturgie is te alledaags geworden. "Louter op basis van de wijze waarop velen de communie ontvangen, kan men zich de vraag stellen of gelovigen nog geloven dat hier de meest intieme en fysieke vereniging met Christus plaatsvindt."

Aanpassingen in de liturgische praktijk kunnen, volgens hem, voor verbetering zorgen. Hij pleit voor meer stilte en, daar tegenover, robuuste samenzang. Hij benadrukt ook het bindende karakter van de Eucharistie. Het is én daad van God én gezamenlijke daad van mensen; én offer én maaltijd. Liturgie overschrijdt de grenzen van de eigen gemeenschap. Het verbindt ons niet alleen met onze medeparochianen, maar ook met de universele Kerk, heel de mensheid, heel de tijd en ruimte, en God. Beseffen parochianen dit? Liturgische catechese kan hierbij helpen. (TS)

Recensie

Gewoon bidden.

12 gebedsoefeningen die je dag veranderen

Johannes Hartl

Een oude pater zei me jaren geleden: "Als je het verlangen voelt om te bidden, geef daar dan aan toe". Aan deze opmerking moest ik denken toen ik dit boek over bidden van Johannes Hartl (39) in handen kreeg. Deze katholieke theoloog, auteur en spreker leidt sinds 2005 met zijn vrouw een 'Gebetshaus' in Augsburg, Duitsland, waar 24 uur per dag, 365 dagen per jaar gebeden wordt (!) Het is fascinerend hoeveel jonge mensen - ook van andere kerkelijke gemeenschappen - bij dit 'Gebetshaus' betrokken zijn. In zijn boek stelt Hartl ons gerust dat bidden iets is dat we moeten *leren*. Ook voor de leerlingen van Jezus was dat blijkbaar niet zo vanzelfsprekend, want zij vroegen Hem: "Heer, leer ons bidden" (Lc. 11,1).

Het sterke van dit boekje vind ik, is dat Hartl aansluit bij de postmoderne mens anno 2018. Verwacht dus geen verheven beschouwingen over het gebed, maar praktische oefeningen om je in deze tijd open te stellen voor een ontmoeting en vriendschap met God, die doorwerkt in het dagelijkse leven. Een onderdeel van de eerste oefening is bijvoorbeeld om een kwartier lang met geopende handen te zitten. Of later in het boekje bevindt zich een oefening om een uur te wandelen in de natuur en werkelijk *opmerkzaam te zijn* van wat je om je heen ziet.

Het boekje is heel nuchter, helder en down-to-earth geschreven. Kortom, als u bij uzelf het verlangen bespeurt om te bidden, maar in uw hectische leven niet goed weet hoe, dan is dit boek een aanrader. (MS)

Bezinningsaanbod

Gaudet et exultate (GE) (Verheug je en wees blij)

Er is een aantal ontwikkelingen rondom deze inspirerende brief van paus Franciscus. Het onderwerp is *de roeping tot heiligheid* in het dagelijkse leven van elke gelovige. "Heiligheid is niets anders dan liefde die in iemands leven tot volle wasdom is gekomen", citeert paus Franciscus emeritus-paus Benedictus XVI in nummer 21

- Samen met de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) en de Tilburg School of Catholic Theology (TST) heeft het CPS een leeswijzer ontwikkeld. Deze leeswijzer is bedoeld als hulpmiddel om de brief van de paus in drie bijeenkomsten met een groep te lezen. Doet u ook mee? De leeswijzer is digitaal te vinden op de website van het CPS of u kunt deze bij het CPS bestellen.
- **Bezinningsmiddag** over *Gaudete et exultate* op **vrijdagmiddag 30 november 2018** in Utrecht. Met bijdragen van Juliëtte van Deursen, Mirjam Spruit, Anton ten Klooster, en Ward Biemans SJ. Deze middag is bedoeld voor wie zich wil verdiepen in deze tekst en voor wie overweegt deze brief van de paus in groepsverband te gaan lezen. De middag wordt georganiseerd door Luce (Centrum voor Religieuze Communicatie). Voor meer informatie: de website van het CPS of Luce.
- Tim Schilling, stafmedewerker bij het CPS, geeft nog steeds regelmatig **lezingen** in parochies over *Gaudete et exultate*. Ook iets voor bij u in de parochie? *Neem contact op met Tim Schilling: timschilling.cps@kloosterbrakkenstein.nl*

Bezinningsaanbod

Symboliek van avondwake en uitvaart *Lezing voor leden van avondwake groepen*

Wanneer iemand overlijdt, komen mensen vaak woorden tekort. Want welke woorden doen recht aan de overledene, het verdriet en de nieuwe werkelijkheid? Op zulke momenten komen de avondwake- en uitvaart liturgieën van de Kerk - met alle rituelen en symbolen - goed van pas. Deze vieringen bieden ruimte voor rouw, bezinning en uitwisseling.

Het CPS biedt een presentatie aan over de symboliek van avondwake en uitvaart om pastorale beroepskrachten en vrijwilligers toe te rusten, die op dit gebied dienstbaar zijn. Tijdens deze bijeenkomst staan we stil bij de opbouw van de liturgieën en de symbolen die erbij horen. Inleider is Tim Schilling. Hij gaf deze lezing eerder in de parochie van de HH. Twaalf Apostelen, te Overasselt.

Belangstelling voor deze lezing in uw eigen parochie (of bisdom)? Neem contact via: timschilling.cps@kloosterbrakkenstein.nl

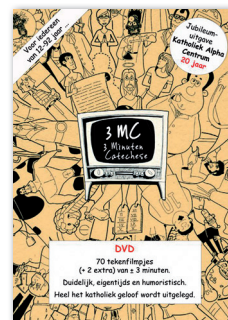

De lezing **Een cultuurverandering voor parochie-vernieuwing: wat is er nodig?** is inmiddels in diverse parochie en bisdommen gegeven. Onder andere inzichten vanuit de boeken *Als God renoveert en Rebuilt* (zie pagina 3) worden hierin meegenomen. *Belangstelling? Neem contact op via: mirjamspruit.cps@kloosterbrakkenstein.nl*

Wist u dat...?

- Er een mooie dvd is verschenen, **3 Minuten Catechese**, waarin op een visuele en eenvoudige wijze het katholieke geloof wordt uitgelegd? De dvd bestaat uit 70 tekenfilmmpjes van 3 minuten. De filmpjes zijn gemakkelijk in te zetten bij catechese in de parochie, bijvoorbeeld bij de vormselvoorbereiding, een tienergroep, catechese voor volwassenen of op ouderavonden. Kosten: € 7,50. Meer informatie: Katholiek Alpha Centrum: www.3minutencatechese.nl

- **Pater Eugène van Heijst sss** afscheid genomen heeft van de bestuurscommissie van het CPS en van de kloosterkerk van Brakkenstein in Nijmegen? Hij is benoemd tot overste van het klooster van de paters Sacramentijnen in Parijs. Wij zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn betrokkenheid en inzet voor het CPS. Zijn kritische opmerkingen hielpen ons om voortdurend scherp te blijven. Wij wensen hem veel zegen toe bij zijn nieuwe benoeming en in zijn nieuwe woonplaats!

Bestuur van het CPS: v.l.n.r. Louis Zaat sss, Geert van Dartel, Herwi Rikhof (voorzitter), Eugene van Heijst sss, Annemarie Hinten, Fons Kuster sss, Mirjam Spruit

- Stafmedewerkster Mirjam Spruit een artikel heeft geschreven in het theologische tijdschrift *Communio*? De titel luidt *Nieuwe evangelisatie en de herontdekking van de roeping tot heiligheid*. Interesse? Vraag het artikel aan via: mirjamspruit.cps@kloosterbrakkenstein.nl